

## Pilootkoolitus:

### SUURE ABIVAJADUSEGA JA RISKIKÄITUMISEGA NOORED

17. oktoober – 6. detsember 2022

**Koolituse eesmärk:** lastekaitsetöötaja suurem teadlikkus ja täiendavad töövahendid, et ennetada suure abivajaduse ja riskikäitumise kujunemist, käsitleda noorte juhtumeid süsteemselt ja tulemuslikult, vähendada riske, ennetada riskide eskaleerumist koostöös noore, pere ja võrgustikuga ning aidata leida ja luua noorele ressursse/toetavaid tegureid.

#### I RISKIKÄITUMINE JA KÄITUMISHÄIRED

**Koolitaja:** Airiin Demir

##### 17. oktoober 2022

09.30-10.00 *Saabumine ja registreerumine*

10.00-11.30 Käitumishäire kujunemine. Riski- ja kaitsefaktorid. Käitumisprobleemi mõistmine multisüsteemses kontekstis.

11.30-11.45 *Kohvipaus.*

11.45-13.15 Käitumisprobleem versus käitumishäire. Käitumishäirete erinevad vormid. Käitumisprobleemide ennetamise alustalad.

13.15-13.45 *Lõuna*

13.45-15.15 Individuaalsed, grupipõhised ja asutusepõhised sekkumised käitumisprobleemide vähendamiseks.

15.15-15.30 *Kohvipaus*

15.30-17.00 Individuaalsed, grupipõhised ja asutusepõhised sekkumised käitumisprobleemide vähendamiseks. Mis on lastekaitse roll?

#### II JUHTUMITÖÖ SUURE ABIVAJADUSEGA NOOREGA SEoses

**Koolitajad:** Anne Rannaveski-Poola, kaaskoolitaja Taimi Nilson

##### 7. november 2022

09.30-10.00 *Saabumine ja registreerimine*

10.00-11.30 Sissejuhatus. Juhtumitöö protsess. Abivajaduse hindamine.

11.30-11.45 *Kohvipaus.*

11.45-13.15 Juhtumipõhine ennetus. Riskide hindamine. Riskide vähendamise võimalused. Ressursside hindamine ja tugevuste toetamine/suurendamine.

13.15-13.45 *Lõuna.*

13.45-15.15 Juhtumiplaan. Eesmärgid. Tegevuskava. Toetavad teenused. Vajaduspõhised teenused.

15.15-15.30 *Kohvipaus.*

15.30-17.00 Lastekaitsetöö(taja). Juhtumikorraldus ja praktiline töö noore ja perega. Spetsialisti enesehoid.

### III SUURE ABIVAJADUSEGA NOORE JA PERE KAASAMINE

**Koolitajad:** Taimi Nilson ja KLAT koordinaatorid, kaaskoolitaja Anne Rannaveski-Poola

#### 22. november 2022

09.30-10.00 *Saabumine ja registreerumine.*

10.00-11.30 Sissejuhatus. Lapse ja pere põhivajadused, millega kontakti loomisel arvestada. Perega kontakti loomise viisid (bioloogiline pere, asendushooldus). Lapse ootused täiskasvanule, lapse motivatsiooni toetamine.

11.30-11.45 *Kohvipaus.*

11.45-13.15 Suure abivajadusega lapse ja ta perega suhtlemise eripärad. Paindlik lähenemine suhtlemisel. Inimlikkus ja professionaalsus suhtlemisel ja usalduse saavutamisel.

13.15-13.45 *Lõuna.*

13.45-15.15 Keerulised suhtlusolukorrad ja suhtlemistakistuste ületamine. Iga pereliikme ja perekonna terviku toetamine. Ühiste eesmärkide seadmine arvestades erinevate osapoolte tundeid, mõtteid ja vajadusi.

15.15-15.30 *Kohvipaus.*

15.30-17.00 Lapse ja pere kaasamine tegevuste planeerimisse. Koostööprotsess. Koostöösuhte hoidmine läbi kontakti perega. Rasked otsused – mis aitab hoida koostööd! Usalduse hoidmine, säilitamine.

### IV VÕRGUSTIKUTÖÖ

**Koolitajad:** Annely Reile ja/või Evelin Tamm, kaaskoolitaja Anne Rannaveski-Poola

#### 30. november 2022

09.30-10.00 *Saabumine ja registreerumine.*

10.00-11.30 Sissejuhatus. Võrgustikutöö üldised põhimõtted ja eesmärk. Võrgustikutöö planeerimine. Koostöövõrgustiku loomine, osapoolte kaasamine ja võrgustiku töös hoidmine. Võrgustikuliikmete rollid ja kohustused. Võrgustikuliikmete kaasamine erinevate asutuste näitel (nt. kool, noortekeskus).

11.30-11.45 *Kohvipaus.*

11.45-13.15 Noore ja pere kaasamise olulisus võrgustikutöös. Väärtustele tuginev võrgustikutöö. Võrgustikutööd soosivad ja takistavad tegurid ning viimaste vähendamine.

13.15-13.45 *Lõuna.*

13.45-15.15 Juhtumipõhise võrgustikutöö erinevad näited (KLAT jätkutugi, Ringist Välja mudel). Juhtumipõhise võrgustikutöö meetodid. Koostöö kooliga suure abivajadusega noore toetamiseks.

15.15-15.30 *Kohvipaus.*

15.30-17.00 Erimeelsuste ja konfliktide käsitlemine. Spetsialisti enesehoid.

## **V TSIVIIL- JA KRIMINAALMENETLUS. KLAT TEENUS.**

**Koolitajad:** Annika Vanatoa, Leanika Tamm, Enelis Linnas ja/või Taimi Nilson

**6. detsember 2022** – koolitus toimub Sotsiaalkindlustusametis, Paldiski mnt 80

09.30-10.00 *Saabumine ja registreerumine.*

10.00-11.30 Kriminaal- ja väärteomenetlus. Lastekaitsetöötaja roll, ootused lastekaitsetöötajale. Ennetuse ja abi võimalused. (Annika Vanatoa)

11.30-11.45 *Kohvipaus.*

11.45-13.15 Tsiviilkohtumenetlus. Kohtupraktika. Lastekaitsetöötaja roll, ootused lastekaitsetöötajale. Ennetuse ja abi võimalused. (Leanika Tamm)

13.15-13.45 *Lõuna.*

13.45-15.15 KLAT teenuse eesmärgid ja sisu. Noorte profiilid – teenusele sattumise põhjused, ennetuse võimalused. Riski- ja kaitsetegurid. Lastekaitsetöötaja tegevused enne teenust, teenuse ajal ja peale teenuselt väljumist.

15.15-15.30 *Kohvipaus.*

15.30-17.00 Ootused lastekaitsetöötajale kui juhtumikorraldajale ja teistele võrgustikuliikmetele. Koostöö – raskused ja head praktikad. (Enelis Linnas ja/või Taimi Nilson)

### **Õpipäevik:**

Iseseisev reflekteerimine peale iga koolituspäeva:

- Mida ma tean
- Mida oskan
- Mida mõistan
- Läbivalt ühe suure abivajadusega noore loo analüüs seoses erinevate temadega – kuidas saan õpitud kasutada

Õpipäevikut ei hinnata.

### **Õpiväljundid:**

Koolituse lõpus osaleja:

- Teab, milliseid riski- ja kaitsetegureid arvesse võtta riskikäitumisega noorte puhul sekkumismeetodite valimisel.
- Teab juhtumitöö protsessi suure abivajadusega ja riskikäitumisega noorte puhul.
- Teab suure abivajadusega lapse ja tema perega suhtlemise eripärasid.
- Saab aru võrgustikutöö põhimõtetest, väljakutsetest ning vajadusest hoida fookuses noor ja tema pere, kaasata neid.
- Teab erinevate menetluste (kriminaal-, väärteo- ja tsiviil-) erisusi ja lastekaitsetöötaja rolli nendes.
- Teab oma rolli ja tegevusi seoses KLA-teenusega – enne, ajal ja pärast ning oskab hinnata pikas perspektiivis teenuse vajadust noore jaoks.

## **Hindamine ehk õppe lõpetamise tingimused**

Koolituse lõpetamiseks on vaja osaleda vähemalt 85% auditoorse töö ja veebiseminaride ajast

Koolituse lõpus väljastatakse osalemise tõend.

## **Koolitajate tiim**

**Airiin Demir** - kliiniline psühholoog, pikaajalise kogemusega keerulise käitumisega noortega

**Taimi Nilson** – ennetustalituse projektijuht Sotsiaalkindlustusametis, pika kogemusega MDFT terapeut

**Evelin Tamm** – ennetustalituse KLAT tiimi projektijuht Sotsiaalkindlustusametis

**Annely Reile** – ennetustalituse Ringist Välja projektijuht Sotsiaalkindlustusametis

**Enelis Linnas** – ennetustalituse KLAT tiimi teenuse juht Sotsiaalkindlustusametis

**Anne Rannaveski-Poola** – lastekaitsespetsialist, kogenud koolitajana (sh motiveeriva intervjuerimise teemal)

**Annika Vanatoo** – abiprokurör Alaealiste ja lähisuhte vägivalla kuritegude osakonnas Prokuratuuris

**Leanika Tamm** – kohtunik Pärnu Maakohtus

## **Soovitav kirjandus:**

- Tõsiste käitumisprobleemidega lastele suunatud teenuste analüüs Uuringu aruanne. Praxis. [http://www.praxis.ee/wp-content/uploads/2018/09/kaitumisprob-noored-  
raport\\_Praxis2018.pdf](http://www.praxis.ee/wp-content/uploads/2018/09/kaitumisprob-noored-raport_Praxis2018.pdf)
- Alaealise õigusrikkuja kasutajateekonna ja kogemuse analüüs. Uuringu raport. Justiitsministeerium. 2021.
- Võrgustikutöö hoolivas kogukonnas. OK Arenduskeskus. 2015.
- Practice guide: Assessing harm and risk of harm. 2015. <https://www.dsdsatsip.qld.gov.au/resources/childsafety/practice-manual/pg-assess-risk-of-harm.pdf>
- Kinnisesse lasteasutusse paigutamine Kohtupraktika analüüs. Riigikohus. 2020. [https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/analyyis/Kinnine\\_lasteasutus.pdf](https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/analyyis/Kinnine_lasteasutus.pdf)